

На основу члана 21. став 1. Закона о Народној банци Србије ("Службени гласник РС", бр. 72/2003 и 55/2004) и тачке 27. Одлуке о условима и начину одобравања краткорочних динарских кредита банкама ("Службени гласник РС", бр. 34/2009), гувернер Народне банке Србије доноси

У П У Т С Т В О

ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ОДЛУКЕ О УСЛОВИМА И НАЧИНУ ОДОБРАВАЊА КРАТКОРОЧНИХ ДИНАРСКИХ КРЕДИТА БАНКАМА

Опште одредбе

1. Овим упутством утврђују се ближи услови и начин обављања послова у вези са одобравањем банкама динарских кредита с роком доспећа најдуже дванаест месеци, ради обезбеђења динарске ликвидности банака (у даљем тексту: краткорочни кредит).

2. Послови из тачке 1. овог упутства односе се на:

1) залагање хартија од вредности и девиза – евра, који чине основ за одобравање краткорочног кредита, односно упис и престанак заложног права Народне банке Србије, као и друге основе за одобравање краткорочног кредита;

2) одобравање, коришћење и враћање краткорочног кредита;

3) наплату доспелих потраживања (главнице и камате) по основу краткорочног кредита.

Послови који се односе на залагање девиза – евра, као и одобравање, коришћење и враћање краткорочног кредита по основу заложених девиза – евра, сходно се односе и на послове по основу краткорочног кредита који се користи на основу овлашћења из тачке 3. став 2. Одлуке о условима и начину одобравања краткорочних динарских кредита банкама (у даљем тексту: Одлука), осим послова у вези с плаћањем камате.

Пословни процеси између Народне банке Србије и банака у вези са спровођењем овог упутства обављају се електронском поштом (мејлом) или телефаксом, уз коришћење мејл адреса и бројева телефакса које су банке навеле на обрасцу овлашћења из тачке 10. овог упутства (Прилог 1).

3. Ради коришћења краткорочног кредита, Народна банка Србије с банком закључује оквирни уговор о краткорочном кредиту, у складу с тачком 6. Одлуке, и Народној банци Србије доставља одговарајући број бланко сопствених, потписаних и оверених меница, као и овлашћење за њихову попуњу.

Залагање хартија од вредности и девиза (упис заложног права Народне банке Србије)

4. Банка врши залагање хартија од вредности уписом заложног права Народне банке Србије на тим хартијама које се воде на посебном подрачуну власничког рачуна хартија од вредности банке – заложном рачуну у Централном регистру, депоу и клирингу хартија од вредности (у даљем тексту: Централни регистар), у складу с прописима Централног регистра.

Доказ о извршеној залози хартија од вредности представља потврда Централног регистра о залоženим хартијама од вредности на којима је уписано заложно право Народне банке Србије.

5. Банка залаже девизе давањем заложне изјаве и уплатом девиза на посебан девизни рачун Народне банке Србије. Ова заложна изјава садржи износ девиза који се залаже и рок на који се даје залога, са овлашћењем Народној банци Србије да своје потраживање по основу кредита који је одобрила банци може наплатити из залоženих девиза – ако банка своје обавезе по том кредиту не изврши у року доспелости. Основни елементи заложне изјаве утврђени су у Прилогу 2.

Ако се за време коришћења краткорочног кредита промени референтна каматна стопа из тачке 5. став 4. Одлуке – Народна банка Србије ће камату на заложене девизе обрачунати применом те каматне стопе за период коришћења кредита, а од дана почетка примене промењене референтне каматне стопе.

6. Банка доставља Народној банци Србије овлашћење из тачке 3. став 2. Одлуке, које се односи на евре банке на девизном рачуну Народне банке Србије, чији су основни елементи утврђени у Прилогу 3. На основу тог овлашћења, Народна банка Србије одобрава банци кредит – до износа који се утврђује у складу с тачком 2, одредба под 5, Одлуке.

7. Банка је дужна да хартије од вредности, односно девизе заложи пре одржавања аукције – најкасније до времена утврђеног одлуком о организовању аукције, као и да до тог времена Народној банци Србије достави овлашћење из тачке 3. став 2. Одлуке.

8. Банка може, уз сагласност Народне банке Србије, вршити замену поједине врсте залогe из тачке 2. Одлуке, укључујући и овлашћење из тачке 3. став 2. Одлуке, тако да је потраживање Народне банке Србије у сваком тренутку обезбеђено у складу са Одлуком.

Одобравање кредита на аукцијама

Саопштење о аукцији

9. На основу одлуке о организовању аукције, Народна банка Србије електронском поштом банкама доставља саопштење о одржавању аукције, које садржи све релевантне податке из те одлуке, као што су: датум одржавања аукције, врста аукције, каматна стопа – ако се организује аукција по фиксној каматној стопи, рок на који се одобрава кредит, најмањи износ на који захтев може да гласи, рок за достављање захтева и др.

Достављање захтева за кредит

10. Банка која намерава да учествује на аукцији, у времену утврђеном одлуком о организовању аукције, електронском поштом или телефаксом шаље Народној банци Србије *Захтев за коришћење краткорочног динарског кредита* (у даљем тексту: захтев), чији су основни елементи утврђени у Прилогу 4. Захтев могу послати само лица у банци која су овлашћена да, у име и за рачун банке, подносе захтев и за која је банка дужна да Народној банци Србије достави овлашћење на прописаном обрасцу (Прилог 1).

11. Ако у времену које је одлуком о организовању аукције утврђено за достављање захтева банка хоће да измени послати захтев – доставиће у том времену нови захтев. Пријемом новог захтева поништава се претходни захтев, односно важећим се сматра нови захтев.

Ако у времену које је одлуком о организовању аукције утврђено за достављање захтева банка хоће да откаже послати захтев – доставиће у том времену образац захтева (Прилог 4) у коме је назначен број захтева који се отказује, али у коме се не наводе износ кредита, каматна стопа и врста и износ залогe.

Банка је одговорна за исправност и тачност захтева.

Обавештавање банке о пријему захтева у обраду

12. После пријема захтева банке, Народна банка Србије електронском поштом или телефаксом обавештава банку о пријему у обраду њеног захтева или о његовом неприхватању. У обавештењу о неприхватању захтева Народна банка Србије наводи разлог неприхватања у складу с тачком 14. став 1. Одлуке.

Спровођење аукције и обавештавање банке о прихватању захтева

Аукција по фиксној каматној стопи

13. Ако се организује аукција по фиксној каматној стопи, банка може Народној банци Србије доставити само један захтев, у коме је наведен износ кредита по каматној стопи коју је Народна банка Србије унапред фиксно утврдила и објавила.

Ако је укупан износ кредита наведен у захтевима банака већи од укупног износа средстава – кредита који Народна банка Србије одобрава, кредит се пропорционално распоређује по појединачној банци, сразмерно учешћу захтева појединачне банке у укупном износу кредита наведеном у захтевима банака.

Аукција по варијабилној каматној стопи

14. Ако се организује аукција по варијабилној каматној стопи, банка може Народној банци Србије доставити један или више захтева у складу са одлуком о организовању аукције, у којима су наведени износи кредита с каматним стопама на те кредите.

Ако банка, у складу са одлуком о организовању аукције, може доставити више појединачних захтева на аукцији – све појединачне захтеве уноси на један образац захтева (Прилог 4).

15. Редослед појединачних захтева банака на аукцији по варијабилној каматној стопи утврђује се према каматним стопама наведеним у тим захтевима, и то почев од највише до најниже каматне стопе. Након утврђивања овог редоследа, гувернер или лице које он овласти одлучује о најнижој каматној стопи коју захтев може да садржи да би био прихваћен – ако та стопа није утврђена одлуком о организовању аукције.

Ако се организује аукција по вишеструкој каматној стопи, Народна банка Србије одобрава кредит банци чији је захтев прихватила по каматној стопи коју је понудила банка.

Ако се организује аукција по јединственој каматној стопи, Народна банка Србије свакој банци чији је захтев прихватила одобрава кредит по истој каматној стопи, тј. по најнижој прихваћеној каматној стопи (гранична каматна стопа).

Укупни износ кредита распоређује се према редоследу из става 1. ове тачке, а ако постоји више захтева са истом најнижом каматном стопом која је прихваћена (гранична каматна стопа), а износ кредита наведен у захтевима по граничној каматној стопи је већи од износа преосталог износа кредита који Народна банка Србија одобрава – распоређивање се врши сразмерно учешћу тих захтева у износу кредита наведеном у захтевима по граничној каматној стопи.

Обавештавање банке о прихватању захтева

16. Након спроведеног поступка обраде захтева, Народна банка Србије обавештава банку електронском поштом или телефаксом о прихватању/неприхватању њеног захтева.

Ако је Народна банка Србије захтев банке прихватила у потпуности или делимично, доставља јој потврду о прихватању захтева, која садржи основне елементе појединачног уговора о кредиту. Основни елементи те потврде утврђени су у Прилогу 5. Ова потврда обавезно садржи спецификацију заложеных хартија од вредности и девиза, и то према редоследу којим су те хартије и девизе наведене у захтеву банке, а ако банка за добијање краткорочног кредита користи овлашћење из тачке 3. став 2. Одлуке – та потврда обавезно садржи износ девиза из којих Народна банка Србије може наплатити своје потраживање.

Ако је банка заложила више хартија од вредности у односу на износ који је дужна да заложи у складу с потврдом из става 2. ове тачке, Народна банка Србије шаље Централном регистру обавештење да су се стекли услови за престанак заложног права Народне банке Србије на том делу заложеных хартија од вредности, које садржи све елементе налога за пренос хартија од вредности, и то најкасније наредног радног дана од дана одржавања аукције.

Ако је банка заложила више девиза, односно ако је овлашћење из тачке 3. став 2. Одлуке доставила на износ девиза већи од износа девиза из потврде из става 2. ове тачке – Народна банка Србије ће, најкасније наредног радног дана од дана одржавања аукције, деблокирати ту разлику и о томе обавестити банку.

Ако је банка заложила хартије од вредности а захтев банке се не прихвати на аукцији – Народна банка Србије шаље Централном регистру обавештење да су се стекли услови за престанак заложног права Народне банке Србије, које садржи све елементе налога за пренос хартија од вредности, и то најкасније наредног радног дана од дана одржавања аукције.

Ако је банка заложила девизе, односно доставила овлашћење из тачке 3. став 2. Одлуке а захтев банке се не прихвати на аукцији – Народна банка Србије ће, најкасније наредног радног дана од дана одржавања аукције, деблокирати износ девиза које је банка заложила и/или износ девиза за које је банка доставила то овлашћење и о томе обавестити банку.

Коришћење и враћање краткорочног кредита

17. Народна банка Србије пушта у течај краткорочни кредит под условом да је банка хартије од вредности, односно девизе заложила у свему у складу с потврдом из тачке 16. став 2. овог упутства, што се утврђује на основу потврде Централног регистра из тачке 4. став 2. тог упутства, односно заложне изјаве из тачке 5. овог упутства, као и на основу овлашћења из тачке 3. став 2. Одлуке.

Краткорочни кредит Народна банка Србије пушта у течај на терет рачуна Народне банке Србије – *Примарна емисија по основу операција на отвореном тржишту* бр. 908-88107-79, у корист жиро-рачуна банке.

18. Банка је дужна да краткорочни кредит врати Народној банци Србије на дан доспећа, најкасније до истека рока за међубанкарска плаћања, у складу с прописима којима се уређује рад RTGS система и клиринг система Народне банке Србије.

19. Банка враћа краткорочни кредит у корист рачуна Народне банке Србије – *Примарна емисија по основу операција на отвореном тржишту* бр. 908-88107-79, с позивом на број одобрења 6-157022-xxxxxxxx, при чему се ознака xxxxxxxxxx односи на шифру банке из Прегледа шифара који банке користе при попуњавању платног налога и који је објављен на сајту Народне банке Србије (у даљем тексту: Преглед шифара).

20. Ако банка на дан истека рока залог хартија од вредности и/или девиза, односно на дан истека рока до када важи овлашћење из тачке 3. став 2. Одлуке нема доспелих а неизмирених обавеза по основу коришћеног краткорочног кредита – Народна банка Србије ће на тај дан

Централном регистру послати обавештење да су се стекли услови за престанак заложног права Народне банке Србије, које садржи све елементе налога за пренос хартија од вредности, односно деблокираће износ девиза који је банка заложила и/или износ девиза за које је банка доставила то овлашћење и о томе обавестити банку.

21. Банка, у складу с тачком 7. став 3. Одлуке, може пре рока доспећа у целости вратити један или више краткорочних кредита које користи. У том случају Народна банка Србије ће Централном регистру послати обавештење да су се стекли услови за престанак заложног права Народне банке Србије, које садржи све елементе налога за пренос хартија од вредности, односно деблокираће износ девиза које је банка заложила и/или износ девиза за које је банка доставила овлашћење из тачке 3. став 2. Одлуке и о томе обавестити банку.

У случају враћања краткорочног кредита пре рока доспећа, банка је дужна да Народној банци Србије плати камату утврђену у складу с тачком 20. став 1. Одлуке, која се обрачунава за дане коришћења тог кредита.

22. Банка је дужна да износ камате коју Народна банка Србије обрачунава и наплаћује у складу с тачком 20. Одлуке, по обрачуну који јој достави Народна банка Србије, уплати у корист рачуна Народне банке Србије – *Приходи/Расходи Народне банке Србије* бр. 980-1-33, с позивом на број одобрења 6-020004-xxxxxxxxx при чему се ознака xxxxxxxxx односи на шифру банке из Прегледа шифара – до 8. у месецу за претходни месец.

Ако се за време коришћења краткорочног кредита због промене референтне каматне стопе Народне банке Србије промени каматна стопа из тачке 20. став 1. Одлуке – Народна банка Србије ће камату обрачунати применом те каматне стопе за период коришћења кредита, а од дана почетка примене промењене референтне каматне стопе.

Наплата потраживања Народне банке Србије

23. Ако банка износ коришћеног краткорочног кредита не врати у року из тачке 18. овог упутства, Народна банка Србије ће наредног радног дана банци послати писмено обавештење да су обавезе банке по основу краткорочног кредита доспеле и да ће Народна банка Србије приступити наплати свог потраживања. Копију овог обавештења Народна банка Србије доставља Централном регистру – ако се наплата потраживања Народне банке Србије у целини или делимично врши из заложених хартија од вредности.

24. Народна банка Србије ће потраживање по основу краткорочног кредита од банке наплатити према редоследу из тачке 24. Одлуке.

У случају наплате потраживања из заложених хартија од вредности, Народна банка Србије даће банци налог да, у своје име а за рачун Народне банке Србије, прода заложене хартије од вредности. Овај налог нарочито садржи податке о потраживању Народне банке Србије, као и податке о хартијама од вредности које се воде на заложном рачуну банке (ISIN број, количина, номинална вредност).

Банка је дужна да, одмах после добијања налога из става 2. ове тачке, поступи у свему по том налогу.

25. Банка је дужна да при продаји хартија од вредности поступа с пажњом доброг домаћина и да те хартије прода по најповољнијој цени.

Пре продаје заложених хартија од вредности, банка је дужна да обезбеди писмену сагласност Народне банке Србије за продајну цену тих хартија, односно сагласност за најнижу продајну цену по којој банка може продати заложене хартије од вредности.

Народна банка Србије даје сагласност из става 2. ове тачке на продајну цену наведену у налогу за продају хартија од вредности ако се та продаја обавља на берзи, односно на продајну цену хартија од вредности утврђену предуговором о продаји хартија од вредности ако се та продаја обавља ван берзе.

26. Ради клиринга и салдирања хартија од вредности и новчаних средстава по основу продаје заложених хартија од вредности, Народна банка Србије шаље Централном регистру електронску поруку – обавештење да су се стекли услови за активирање заложног права. Ово обавештење нарочито садржи податак о износу (цени) заложених хартија од вредности на који је дата сагласност, односно податак о најнижој продајној цени (по комаду) заложених хартија од вредности.

27. Новчана средства од продаје заложених хартија од вредности, Централни регистар усмерава на новчани рачун повериоца – Народне банке Србије, уз истовремени пренос заложених хартија од вредности са заложног рачуна банке дужника на власнички рачун купца тих хартија.

Ако заложене хартије од вредности доспеју за наплату пре него што се изврши њихова продаја, Централни регистар ће вредност тих хартија коју исплаћује њихов издавалац усмерити на новчани рачун Народне банке Србије.

Ако је износ добијен продајом заложених хартија од вредности, односно износ из става 2. ове тачке већи од износа потраживања Народне банке Србије – тај вишак Народна банка Србије одмах преноси на жиро-рачун банке.

28. Ако банка на износ коришћеног краткорочног кредита не плати камату у року из тачке 20. став 3. Одлуке – Народна банка Србије ће потраживања по основу те камате, као и потраживања по основу камате на доспелу а ненаплаћену камату, наплатити из меница које јој је банка предала. Изузетно, а у складу с тачком 21. став 2. Одлуке, Народна банка Србије може ове менице употребити и за наплату невраћеног износа краткорочног кредита с припадајућом каматом – кад утврди да се ова потраживања не могу наплатити из залоženих девиза, односно активирањем овлашћења из тачке 3. став 2. Одлуке, као и продајом залоženих хартија од вредности, и то након истека 15 дана од дана достављања банци налога за продају залоženих хартија од вредности из тачке 24. став 2. овог упутства.

29. Одредбе о наплати потраживања Народне банке Србије из тач. од 23. до 28. овог упутства сходно се примењују и на наплату потраживања Народне банке Србије у случају отказа уговора о кредиту.

Посебне одредбе

30. У случају да извршавање обавеза у смислу овог упутства доспева на дан који је нерадни, те обавезе се извршавају првог наредног радног дана.

31. Упис и престанак заложног права Народне банке Србије, активирање тог права, пренос хартија од вредности с једног на други рачун имаоца хартија од вредности, клиринг и салдирање обавеза и потраживања у хартијама од вредности и у новцу, а по основу послова с хартијама од вредности из овог упутства – вршиће се у складу с прописима Централног регистра.

32. Основне пословне процесе утврђене овим упутством обављаће Сектор за послове монетарног система и политике – Одељење за операције на отвореном тржишту.

33. Прилози из овог упутства одштампани су уз то упутство и његов су саставни део.

34. Ово упутство ступа на снагу даном објављивања у "Службеном гласнику РС".

О. бр. 36
22. маја 2009. године
Београд

Г у в е р н е р
Народне банке Србије
Радован Јелашић, с.р.